

Sanığın sorgusuna karşı, sorgusu iora edilmiş bulunan Mahir Çayan'dan bir diyeceği bulunup bulunmadığı soruldu : Sanık Mahir Çayan: Ulaş Bardakçı'nın da ifadesinden olayların ağırlık noktasını benim üzerinde toplandığını anlamaktayım. Maltepe'deki evde yanlışlıkla Hüseyin Cevahir yerine Ölmüş olarak benim adım geçtiği gibi gerek Konsolosun öldürülmesi olayında gerekse diğerlerinde benim ismin verilmiştir, dedi.

İddia makamından sorguya karşı bir diyeceği bulunup bulunmadığı soruldu :
As. Savcı: Sanık Ulaş Bardakçı hatırlık ifadelerinde Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Genel Komite üyelerinin kimlerden ibaret olduğunu isim zikrederek bildirmiştir. Genel Komite üyelerinin kimlerden ibaret olduğunu bilmekte midir. Sorulmasını talep ederim, dedi.

Sanıktan soruldu : Ben, Münir Aktolga, Yusuf Küpeli, Mahir Çayan, Kazım Özdoğru, Ertuğrul Kürkçü, Hüseyin Yavuz, Hüdaî Arıkan, Bingöl Erdumlu, ve Hüseyin Cevahir olmak üzere 10 kişiden müteşekkildir, dedi.

Söz alan Av. Yılmaz Dereli: İddia makamı tarafından tevcih olunan sual delil toplamaya matuftur. Halbuki As. Mahkeme delil toplama mahkemesi değildir, dedi.

Av. Akgün Ersoy söz olarak usül hakkında konuşacağını 353 sayılı kanunun 159.nci maddesine göre sanık dinlendikten sonra diğer suç ortaklarının bu konuda ne diyeceklerinin tesbiti gerektiğini, halbuki Mahir Çayan dinlendikten sonra 25 suç ortağı sanığa söz verilmediğini bu itibarla usül hükmünün uygulanmadığını ileri sürdü. Adı geçen Müdafii Avukata 353 sayılı kanunun 159.ncü maddesi hükmünün mahkememizde uygulanmakta olduğunu zira Ulaş Bardakçı'nın sorgusunu müteakip kendisinden daha önce dinlenmiş bulunan suç ortağı Mahir Çayan'a söz verildiğini müteakiben sorguya çekilecek olan sanıkların ise kendilerinden önce dinlenen sanık beyanlarını da kaale almak suretiyle beyanda bulunacakları cihetle bu usül hükmünün tatbik edileceğini bu itibarla uygulanan sistemin 159.cü maddenin lâfzını ve ruhuna uygun bulunduğunu belirtilerek müdafii Av. Akgün'ün bu komadaki itirazına hazır bulunan diğer müdafiiilerden iştirak edenler mevcut ise isimlerinin zapta geçirilmesini bu konuda müdafii Avukatlar herhangi bir şey söylemediler.

3- KAMİL DEDE (Sanık) sorgusunda : Ben Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin bir savaşıyım. Türkiye'deki bütün emme kuruluşları finans oligarşi ile özleştirildiği için mahkemenize de itimadım bulunup bulunmadığını belirtmedim. Kişilikleriniz hakkında da hiç bir kanaatim yoktur. Önce şunu belirtmek isterim ki; İddia makamı tarafından kaleme alınan iddianame marksizmin ve Leninizmin büyük ustalarının bazı eserlerinden parçalar alınarak düzenlenmiştir. Ve yanlıştır. İddia makamı bizi mahkemeyi engellemek için komünist taktikleri uygulamakla itham etti. As. Savcı tarafından bizim bu engellememiz ile Leninin çarlık rusyasındaki rejim sırasında hapishanede bulunan yoldaşlara yazdığı mektuptaki taktik arasında bir benzerlik kurulmak istenmiştir. Leninin böyle bir mektubu vardır. Ancak tahrip edilmiştir. 1905 rusyasında mevcut şartlar eğer şu anda Türkiye'de de varsa Leninin taktiklerinin uygulanması caiz olabilir. Ben iddia makamının marksizm mi ve Leninizmi bilmediğini ve bundan sonra da bilemeyeceğini sanıyorum. Bu itibarla bizim ideolojik yapımız hakkındaki beyanlarımı müdafiam sırasında serdedeceğim. Mahir Çayan kaçma teebbüsünü belirten mektubunu tevdi ettiği kişinin şu anda yaşamadığını iddia etmiştir. Bunun da bir ihbar telâki edilmesi gerekir. Sayın Savcılar bizim ifadelerimizin dostça alındığını iddia ediyorlar. As. Savcı Ülgen Sözer benim ifadem alınırken Polisin tazyikine maruz kalıp kalmadığımı sormuştu. Ben de kalmadığımı söylemiştim. E mniyette bana dayak atılmadı, yalnızca işkenceye maruz kalan arkadaşlarım ve özellikle İrfan Uçar'ın durumu bana gösterildi. Arkadaşlarım ifadelerinde Ankara Küçükcesat Ziraat Bankası soygununa benim iştirak ettiğim şekilde ifade vermişler. Ben de bu konuyu kabul ettim. Fakat dikkat edilirse bilhassa

971/3083-26

Polisteki ifademde benim olayı anlatığım arkadaşlarıma nazaran farklıdır. Ben Küçük-
esat Ziraat Bankası soygununda bulunmadım. O tarihte Siyasal Bilgiler Fakültesi kan-
tinini işletiyordum. Erken saatlerden itibaren benim bu yerde çalıştığım oradaki her-
kes tarafından bilinir. Ayrıca şahitler soygunda bulunan şahısların hepsinin bıyiksız
olduklarını söylemişlerdi. Ben ise o tarihte de bıyıklıydım. Ben Hüseyin Cevahir ile
Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneğinde beraber çalışmam sebebiyle tanışırım.
Bu arkadaş bana bazı eğlenmelerde bulunmak için hazır olup olmadığını sordu. Ben de
müsbet cevap verdim. İstanbul'daki arkadaşlar da eğlenmelere katılmak için 8 Mart'ta
İstanbul'a gittim. Erenköy'de bulunan Türk Ticaret Bankası yerli finans oligarşi ile
özleştiği için bu bankayı kamulaştırmayı düşündüm. Bu Kamulaştırma eylemine benden
başka Oktay Etiman, Mahir Çayan, Hüseyin Cevahir ve Ulaş Bardakçı katılmıştı. Ben
Ziya Yılmaz'ı gözcü olarak dahi orada görmedim. Bu olay ifadelerimizde belirtildiği
şekilde cereyan etmiştir. Banka içerisindeki kamulaştırma işine biz beş arkadaş bil-
fiil iştirak ettik. Hüseyin Cevahir vesnedarın eline vurmuştur. Bundan sonra Tür-
kiye'de emperyalizmin yerli finans oligarşi ile özleşen Kadir Has ve Mete Has'ın
kaçırılması planlandı. Ben diğer arkadaşlarımla birlikte bu kaçırma olayına iştirak
ettim. Mete Has'ın evine önce Ulaş Bardakçı, Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir girdiler.
Ben ve Oktay Etiman bilahere girdik. Ziya Yılmaz'ın bu olayın gerek karar safhasına
gerekse gözcü olarak dahi tahakkuk safhasına katılmadığını gayet iyi biliyorum. Gece
Mete Has ve Talip Aksoy üç arkadaş tarafından götürüldü. Ben Mahir Çayan ile birlikte
evde kaldım. İstenilen fidye temin edildi. En son olarak Mete Has'ların evinde Hüse-
yin Cevahir ile beraberdik ve evi beraberce terkettik. Erenköy Türk Ticaret Bankası
soygununda çalınan Amerikalıya ait arabanın olay mahalline getirilişinden bir iştirak-
kim olmamıştır. Erenköy'deki evde Rüçhan yoktu. Bu hadiselerde Rüçhan'ın bir dahli
olmamıştır. Türkiye'deki Amerikan emperyalizminin temsilcisi olan Türkiye'nin İsrail
Baş Konsolosunun kaçırılması hakkında arkadaşlarımla tarafından alınan karar bana bil-
dirildi. Ben kararın alınışında bulunmadım. Ancak kararın tahakkuku için bu husus ba-
na bildirilmişti. Fakat kaçırma olayı planlanan tarihten bir gün önceye alındığı için
ve kaçırma olayının yapıldığı gün ben Erenköy'de bulunmam sebebiyle iştirak edemedim.
Kaçırma olayının safahatı hakkında bu bakımdan bir bilgim mevcut değildir. Neza El-
rom'un öldürülme olayı hakkında herhangi bir şekilde malumatım yoktur, dedi.

Sanık müdafilerinden Av. Faik Muzaffer Amaç zabıtta bazı yanlışlıklar olabi-
leceğini nitekim Lenin tarafından hapisshenede yoldaşlarına yazılan mektuptaki taktik-
ler sebebiyle iddia makamı tarafından kurulan ilginin sanık tarafından ifade edildiği
şekilde zapta geçmediğini, yanlış bir anlamaya yol açacak şekilde zapta geçtiğini id-
dia etmesi üzerine zabıtnameden sanık Kâmil Dede'nin sorgusu aynen okunup soruldu :
Sanık Kâmil Dede yalnızca Mahir Çayan'ın mektubunu dışarıya ileten şahıs hakkındaki
beyanı kısmen başka şekilde geçmiş olabilir. Çünkü burada kaçma teşebbüsünden bahse-
den bir usulü vardır. Hattızatında bu arkadaşın mektubunu dışarıya ileten kişi olarak
bahsedilmek gerekir bunun dışında söylediklerimi başka bir manaya çekecek ve yanlış
anlamaya yol açacak bir husus yoktur, dedi.

Sanığın 1 numaralı klasörün 35 ilâ 39 sayfeleri arasında bulunan ve emniyet
yetkililerince tesbit olunan hazırlık ifadesi okunmaya geçilmeden önce :

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ : Vaktin geçmiş olması nazara alınarak duruşmanın 25.8.1971
Çarşamba günü saat 9.00 bırakılmasına ve sanıkların tutukluluk halinin devamına oy
birliği ile karar verilip tefhim edildi. 24.8.1971

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

T.K.

Duruşmanın bırakıldığı 25.8.1971 günü P.Alb. Vecdi Mürtüoğlu Dz. Hak. Yb. Akdemir Akmut ve Hakim Kd. Bnb. Çoğkan Dündar'dan müteşekkil As. Mahkeme kurulunda bir değişiklik olmaksızın iddia makamında Hakim Kd. Bnb. Naci Gür ve Dz. Hakim Yzb. Ülgen Sözen tutanakta Sv. Memura Gönül Burdur hazır oldukları halde saat 9,10 da As. Mahkeme salonunda açık olarak toplanıldı.

Yapılan yoklamadan bütün sanıkların getirilmiş ve serbest bir şekilde yerlerinde alınmış oldukları görüldü. Yapılan müdafii Avukat yoklamasından Faik Muzaffer Amaç, Neçdet Sağır, Erdoğan Köksal, Osman Fuat Toprakoğlu, Nebil Varay, Aykut Ergin, Remzi Kardeş, Süleyman Aptekin'in gelmiş oldukları anlaşıldı. Ayrıca Kartal 2. Noterliğince düzenlenen ve onaylanan 21.8.1971 tarih ve 13611 numaralı umumî vekaletnameye nazaran Avni Yalçın, Rasim Özkan, Emel Ayşe Meşçi ve Abdurrahman Türe'nin İstanbul Barosu Avukatlarından Ali Yaşar, Yalçın Öztürk ve Ayşe Sel'i müdafii tayin etmiş oldukları anlaşıldı.

Sedîk Akıncılar'ın bu sırada geldiği anlaşıldı.

Açık olarak duruşmaya devamla bir önceki oturumda alınan karar gereğince sanık Kamil Dede'nin ifadesinin okunmasına geçildi.

Emniyet mensuplarınınca tesbit olunan 7.6.1971 tarihli ifadenin tazyik altında alındığı sanık tarafından iddia edildi. Bu ifade huzurunda okunmamıştır. Okunmasını istediğim zaman yazılırken duyduğum daha ne olacağıız denilerek bana imzalatılmıştır. Ben katıldığım öğlemlerim mahkeme huzurunda söyledim. Ben bu ifadeyi tünden reddediyorum, dedi.

Soruldu : Ben emniyette ifade verirken ifadeyi alan şahıslar bunu kendi anlayışlarına göre zapta geçirmişlerdir. Kırtlarla ilgili olan pasaj bunlardan biridir. Ben böyle sağma sapan şeyler söylemedim, dedi.

Soruldu : Benim Türkiye Halk Kurtuluş Cephesine kabul edildiğim ve İstanbul'daki eylemlere girişecğim hususu en yakın arkadaşım Hüseyin Cevahir tarafından önerilmiştir. Bilâhère İstanbul'daki eylemlere katılmamı Mahir Çayan söyledi, dedi.

Soruldu : Ben Erenköy'deki Tenis Apartmanına gitmedim. Bu itibarla 400.000 liralık fidye ile ilgili kararın alınmasında orada Rüçhan Manas'ın da bulunduğu ve bu karara iştirak ettiği hakkındaki bana izafe edilen bu ifade doğru değildir. Bu isin sorgu ifade zaptına polis tarafından monte edilmiştir, dedi.

Sanığın As. Savcı tarafından tesbit olunan ve 1 numaralı klasörün 205-206 sahifelerinde bulunan 28.6.1971 tarihli hazırlık ifadesi okundu.

Bu ifadeye karşı sanık : Ben Ankara Küçükcesat Ziraat Bankası soygununa katılmadım. Fakat polis tarafından katıldığım şekilde ifade alınmış olduğu için askeri savcılar o ifadeyi doğru kabul ederek benim de bu soyguna katıldığım şekilde tutanağa kaydetmişlerdir. Ayrıca ben Rüçhan Manas'ı Erenköy'deki evde görmedim bu hususta doğru değildir. Ömer Erim Süerkan ile Ömer Güven'i İstanbul'da İlbay Apartmanında gördüm kendileriyle konuştuğum hususu da varit değildir. Ben Ömer Erim Süerkan'ı esasen tanımam bu üç husus dışında kalan ifadeyi genellikle kabul ediyorum. Ancak ben Poliste alınan ifadem doğru olduğunu kendilerine söyleyip teyitte bulunmadım, dedi.

Soruldu : Ben eylemlerdeki politik ve ideolojik gayemi savunmam sırasında anlatacağım. As. Savcılar tarafından millidemokratik devrim stratejisinin ne olduğu anlaşılmamıştır. Bundan dolayıdır ki; iddianamenin ilk 20 sahifesini teşkil eden bu hususa dair fikirlerimi savunmam sırasında belirteceğim. Bizler Marksizm ve Leninist'in Milli Demokratik Devrim Stratejisine inanmışızdır. Ancak bunların izahında bir tek kelime dahi manayı değiştirebilir. Bu itibarla bu konuları savunmam sırasında açıklıyacağım, dedi.

Söz alan müdafii Avukat Nebil Varay 'a sünen söylediklerini zapta geçirmelerine rağmen usule ait itirazlarını bildirmesi istenildi Müdafii Avukat : Sanık Hakimliğe Sanık Kâmil Dede'nin sorgusu yapılırken ilk tahkikatta ve hazırlık tahkikatında alınmış ifadeler okandıktan sonra orada bulunan iki husus hakkında sanığın düşüncesinin ne olduğu kendisinden sorulmuştur. İlk tahkikatta alınan ifadesinde sanık halklar meselesine temas etmiş olduğundan bahisle sanığın halklar meselesinde görüşünü sorulmuştur. Daha sonra Savcılar tarafından alınan ifadesinin icra ile ilgili olmayan bir takım teorik meselelerinde sanığa Sayın Hakimliğe bunlara ekleyecek bir husus olup olmadığı ve bu hususlarda ne düşünüldüğü sorulmuştur. Müdafii olarak bizim kanaatimiz davanın tatbik edilmek istenilen ceza kanununa ilişkin maddesi 146. maddededir. Bu madde ışığında elbetteki maddenin kamuni unsurlarını ve teorik tarafını sanıklar ve müdafiler mahkomeye arzedeceklerdir. Ancak mahkemenin vazettiği biçimde sualer sorarak sanığa kendi düşüncesini açıklamak ve açıklattırmaktır. Kaldı ki sanıkların sorgularını yapıldığı andan beri Sayın Yargıçlar sanıkların icraya ait fiillerini anlatmalarını istemişler ve teorik düşüncelerini dinlemek ve zapta almakla beraber bunu gerçeklerinin yerinin müdafaa safhası olduğunu bildirmişlerdir.

Sanıklar bu politik davada elbetteki kendi dünya görüşlerini bütün ayrıntılarıyla ile anlatacaklar ve öyle ümit ediyoruz ki bu anlayıldıktan sonra Mahkeme sanıklara iddia makamı tarafından istenilen maddenin tatbikine karar vereyecektir. Ancak şimdi ancak sanıkların sorgusu yapılır. Ve kendileri tarafından bildirildiği takdirde teorik düşüncelerini açıklamaları ve mahkemenin bu hususlarda müdafaa safhasını sanıkları düşüncelerinin açıklanması için uygun görmesini talep ve rica edeceğiz. Ve düşüncelerimizi sünen zapta geçirtmemize izin verdiği için Yargıçlara teşekkür ederiz, dedi.

Sanık müdafisine, sanık Kâmil Dede'nin duruşmada sorgusu icra edildikten sonra evvelce As. Savcı tarafından tesbit olunan ve 353 sayılı kanun hükümleri gereğince sanığa izafi olunan eski ifadelerindeki mübaya'nın hususların nelerden ibaret olduğu sorulmuş ve sanık Kâmil Dede ileri sürdüğü üç husus dışında kalan kısmı genellikle kabul ettiğini beyan etmiştir. Sanık hakkında ileri sürülen maddi vakaların politik ve ideolojik bir gayeye matuf olduğu iddianamede ileri sürülmektedir. Sanık ise bu konulardaki görüşlerini As. Savcıya verdiği ifadede belirtmiştir. Ancak (genellikle kabul ediyorum) şekilde bir itirazı kayıt dermeyer etmesi nazarı alınarak bazı kimselerin açıklığa kavuşturulması lazımdır. Sanığa bir itirazının, tenvih etmek istediği bir hususun bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Kaldı ki bu arada herhangi bir açıklamada bulunmamasının da tabii bir hakkı olduğu belirtilmiştir.

Bu itibarla sanığa subjektif düşüncelerini veya siyasi itibadını açıklanarak şekilde bir sual sevcih edildiğine dair, böyle bir yorumlamaya müsait bir durum yoktur. Bu açıklama müdafii avukatın kıymetlendirmesi sebebiyle izah edildi.

Sanığın 174. sahifede bulunan 12.6.1971 tarihli diğer bir ifadesi okundu.

Sanık : Bu ifade Emniyet Müdürlüğü binasında bizim evvelce ifadelerimizi almış bulunan emniyet mensuplarının da huzuru ile As. Savcılar tarafından alınmıştır. Ben o tarihten bu şahısların As. Savcı olduklarını dahi bilmiyordum. Bizi teslim almaya gelen subaylar zannediyordum. Bu itibarla polislerin yanında evvelce alınan ifadelerimiz doğru değildir, demek imkânı mevcut değildir. Emniyette alınmıştır kabul etmiyorum, dedi.

2 numaralı klasörün 97. sayfasında bulunan ve tutuklama talebi dolayısıyla As. Mahkemeye tesbit olunan sorgusunda Emniyet Müdürlüğünde alınan ifadesi okundu. Sanık okuduğumuz ifadeyi tutuklama yapılırken ben Mahkemeye söylemişim. Ancak bu mahkemenin tutuklama mahkemesi olduğu kanaatiyle bu şekilde konuştum. İleride duruşmaya çıktığım zaman gerçek durumu anlatırım düşüncesiyle anlatırım diye hareket ettim, dedi.

Sanık Kâmil Dede'nin sorgusu sırasında 1 nottan aynen okuduğu kısımları yazılı şekle getirdiğini yani temize çektiğini beyanla dosyasına konulmasını istedi. Kendisinden soruldu : Dün bunları aynen söyledim dedi. Buna rağmen sanık tarafından verilen ve 25.8.1971 tarihini taşıyan 5 sayfeden ibaret yazı tekrar okunarak dosyasına konuldu.

Sanık Kâmil Dede'nin sorgusuna karşı bir diyeceğinin bulunup bulunmadığı sanık Mahir Çayan'dan soruldu : Bir diyeceği bulunmadığını bildirdi. Keza diğer sanık Ulaş Bardakçı Kâmil Dede'nin sorgusuna karşı bir diyet eği bulunmadığını bildirdi.

Sanık Kâmil Dede'nin sorgusuna karşı bir diyeceklerinin bulunup bulunmadığı iddia makamından soruldu : Hakim Yzb. Ügen Sözer : Sanık Kâmil Dede ve ondan önce dinlenen iki sanık tarafından iddia makamına yersiz şüpheler olmuştur. Şunu belirtelim ki biz bu olayın tahkikatına 16.6.1971 tarihinde başladık. Bundan önce sayet sanıklara yapılan bir başka varsa bizim bunda hiç bir sorumluluğumuz mevcut değildir. Askeri Savcılar kanunun gizmiş olduğu yetki icabı böyle bir durumda dayat attığı iddia olunan polisler hakkında re'sen soruşturma yapma durumunda değildirler. Sanıkların daha önce alınan ifadeleri tutuklama talebinde bulunabilmek maksadına matuftur. O tarihte sanıkların fiilleri ve davanın gümüllü birice malum değildir. Askeri Mahkemeden tevkif talebinde bulunabilmek için ifadelerine müraaat olmuştur. Poliste alınan ifadelerini teyit etmişlerdir. Ayrıca sanıklar bizim Marksizmi ve Leninizmi bilmediğini iddia ediyorlar. Buna karşı bir diyeceğimiz yoktur. Milli Demokratik Devrim Stratejisi hakkında söyledikleri bağlama ifadeleri de zapta geçirilmiştir. Bu husus yani davanın teorik yönü suç vasfı ile de ilgilidir. Kâmil Dede'ye tarafından, sana emniyette dayak attı mı diye sorulmuştur ve hayır cevaba alınmıştır. Bunun dışında demek ki doğru söyleyenleri düşünüyorlar şeklinde bir şey söylenmemiştir. Ayrıca Sayın Müdafilerin duruşma yönetimine dair ilişkin konulardaki müdahalelerle davaya ve duruşmaya kamu ni mecrasından çıkarma teşahhülleri sezinlenmektedir, dedi.

Sanık Müdafilerinden Av. Ali Yağar : İddia Makamı tarafından sık sık biz Müdafilerin duruşmayı engellenmek istediğimizi iddia olmaktadır. Böyle bir şey bize yüklenemez. Duruşmayı engellenmek şeklinde bir gayemiz ve davranışımız mevcut değildir. Ayrıca As. Savcılar mehdî vakalar üzerinde beyan ve talepte bulunacakları yerde bunun dışında ifhamlarda bulunmaktadırlar, dedi.

Sanık Necmi Demir'in sorgusunun tesbitine geçildi.

Bu sırada söz alan Müdafii Avukat Faik Musaffer Amag duruşmalar kesintisiz olarak yapılmaktadır. Saat 11.10 geçmektedir. Bu süre zarfında dikkat dağılmaktadır. Dikkat taksifi güçleştiği için bu itibarla duruşmaya ara verilmesini talep ediyorum dedi.

ÖZETİ DÜŞÜNÜLDÜ : Sanık Müdafii Av. Faik Musaffer Amag devrim eden duruşma şüresince dikkat taksifinin güçleştiği gerekçesiyle duruşmaya ara vermek talebinde bulunduğundan bu talep nazara alınarak duruşmanın saat 13.30 da bağlamak üzere ara verilmesine oy birliği ile karar verilip tefhim olundu. 25.8.1971